

Krinkels

Groen

Infra

Water

Sport

Ecologisch onderzoek Van Ooijen Gouda

Verantwoording

Opdrachtgever:	Van Ooijen Gouda B.V. Goejanverwelledijk 60 2807 CC Gouda
Opdrachtnemer:	Krinkels B.V. Breda Rithsestraat 87 4813 GW Breda
Document:	V22001 Ecologisch onderzoek Van Ooijen Gouda
Aantal pagina's:	14
Versiedatum:	25-10-2024
Projectnummer:	V220011
Opgesteld door:	Richard Kirschbaum
Uitgevoerd door:	Richard Kirschbaum & Jurriën Janssen
Wijze van citeren:	Kirschbaum, R. (2024) Ecologisch onderzoek Van Ooijen Gouda. Project V22001, Krinkels, Breda.

Inhoudsopgave

VERANTWOORDING	2
1. INLEIDING	4
2. PLANGEBIED	5
2.1 HUIDIGE SITUATIE	5
2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE	6
3. METHODE	7
3.1 HUISMUSONDERZOEK	7
3.2 GIERZWALUWONDERZOEK	8
3.3 VLEERMUISONDERZOEK	9
4. RESULTATEN	10
4.1 HUISMUS	10
4.2 GIERZWALUW	10
4.3 VLEERMUIZEN	10
4.3.1 Gewone dwergvleermuis	10
4.3.2 Ruige dwergvleermuis	10
5. CONCLUSIE	12
6. LITERATUUR	13

1. Inleiding

De initiatiefnemer is voornemens een bedrijfsterrein te her ontwikkelen aan de Goejanverwelledijk 56 tot 60 te Gouda. Om te voorkomen dat de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming worden overtreden is een ecologisch QuickScan uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde gebieden en flora en fauna. MBH Consult B.V. heeft dit onderzoek uitgevoerd (de Jong, 2022). Uit de QuickScan is gebleken dat het plangebied mogelijk geschikt is voor de gierzwaluw, huismus en diverse vleermuissoorten. Dit rapport beschrijft het verdiepend ecologisch onderzoek dat is uitgevoerd naar de betreffende soorten.

Het doel van het aanvullende ecologische onderzoek is het verkrijgen van inzicht over het voorkomen en het gebruik van vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen van het plangebied. Daarbij zijn de volgende vragen relevant:

- ✿ Wordt het plangebied gebruikt als verblijfplaats en/of leefgebied voor de huismus?
- ✿ Wordt het plangebied gebruikt als verblijfplaats en/of leefgebied voor de gierzwaluw?
- ✿ Wordt het plangebied gebruikt als verblijfplaats en/of leefgebied voor vleermuizen?
- ✿ Welke vleermuizen komen in het plangebied voor?
- ✿ Welke functie heeft het plangebied voor de vleermuizen?
- ✿ Welke essentiële vliegroutes van vleermuizen zijn er aanwezig in het projectgebied?

2. Plangebied

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen aan de Goejanvervelledijk 56 tot 60 te Gouda (Figuur 1). Het plangebied is gelegen in de stad en gemeente Gouda in de provincie Zuid-Holland. Het plangebied bestaat uit een aantal gebouwen met omliggend verhard terrein en tuin.

Figuur 1. Ligging van het plangebied.

Gebouw 1 is een kantoorpand dat grenst aan een garage. Het kantoorpand zal worden gesloopt terwijl de garage behouden blijft. Het gebouw is opgetrokken uit bakstenen muren zonder open stootvoegen en heeft een schilddak bedekt met dakshingles. De rand tussen de dakgoot en de onderste laag dakshingles is afgedicht met een metalen strip, waardoor er geen openingen aanwezig zijn. Rond de dakrand en bij de ingang is een overstek die strak aansluit op de gevel en geen openingen of kieren vertoont. Onder het gebouw bevindt zich een kelder waarin kantoren zijn gevestigd.

Gebouw 2 is een twee-onder-een-kapwoning momenteel in gebruik als kantoor. Dit gebouw heeft bakstenen spouwmuren met open stootvoegen en een zadeldak bedekt met dakpannen. Op enkele plekken zijn er openingen tussen de dakpannen. Aan de zuidzijde bevinden zich balkons, en er is een overstek langs en onder de dakgoot. De laatste rij dakpannen aan de kopgevels steekt over de overstek heen. Het gebouw heeft twee schoorstenen en balkons aan de zuid- en oostzijde. Naast het balkon aan de oostzijde is een rond gat in de muur, met een diameter van ongeveer 6 centimeter.

Gebouw 3 is een houten buitenhuisje met een dak bedekt met dakpannen en dakbeschot aan de onderzijde. De ramen, deuren en muren zijn intact, en de muren zijn enkelwandig.

Het terrein binnen het plangebied bestaat uit verharding, halfverharding, bomen en tuinplanten. Ten zuiden van het plangebied stroomt de Hollandsche IJssel en het gebied verder naar het zuiden bestaat

voornamelijk uit agrarisch grasland en watergangen. Ten noorden van het plangebied liggen woonwijken van Gouda, en de omgeving bevat uiterwaarden, plantsoenen, bosschages en dijken.

2.2 Toekomstige situatie

Het nieuwe plan omvat de bouw van een nieuw kantoorpand aan de westzijde van het plangebied op de locatie die momenteel in gebruik is als parkeerplaats. Daarnaast zal de buitenruimte opnieuw worden ingericht (Figuur 2). Voor deze herinrichting zullen gebouw 1, 2 en 3 worden gesloopt. De overige gebouwen op het terrein blijven behouden.

Figuur 2. Ontwerp van de herinrichting.

6 Inrichtingsplan

De sterktes en zwaktes uit de voorgaande modellen vormen de basis voor het inrichtingsplan. De uitgangspunten uit de modellen zijn meegenomen en de nog mogelijke aandachtspunten zijn aangepakt. In het ontwerp is er gekozen voor één bouwvolume, waarin er wordt gewerkt met twee en drie bouwlagen met beide een eigen richting. Dit laat ogen dat er wordt gewerkt met meerdere bouwvolumes. Hiermee sluit het nieuwe pand aan op de omvang van bouwvolumes in de omgeving. Het achterterrein ligt verscholen van de doorgaande wegen en is functioneel en groen ingericht.

6.1 Maatregelen

1. Nieuw kantoor etaleert zich aan de doorgaande weg en accentueert de entree van Gouda
2. Het kantoor sluit aan alle zijdes aan op de omgeving
3. Rondom het gehele terrein is de gaafheid van de dijk hersteld
4. Groene inpassing van het terrein aan de dijk
5. Kwalitatief ingerichte buitenruimte
6. Gebruik van 1 in- en uitrit
7. Groene inpassing met pauzeplek langs Hollandsche IJssel
8. Hekwerk
9. Behouden jaagpad
10. Parkeerplaatsen huidige terrein
11. Fietsenstallingen

Bepanting

Bomen aan de dijk	Bestaande bomen
Bomen parkeerterrein	Vaste planten
Solitaire bomen	Haag
	Gras

Figuur 17: Stedenbouwkundig schetsontwerp

3. Methode

3.1 Huismusonderzoek

Het verdiepend onderzoek is uitgevoerd conform het kennisdocument huismus van Bij12 om de aan- of afwezigheid van de huismus, alsmede de functies van het plangebied voor de huismus te bepalen. Het onderzoek heeft zich gericht op het in kaart brengen van nestlocaties en de functionele leefomgeving van de huismus. Hieronder worden de belangrijkste kenmerken van de methodiek beschreven.

Periode van onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd in de meest geschikte periode voor de huismus, namelijk tussen 1 april en 15 mei. Deze periodes bieden de beste mogelijkheden om huismusgedrag gerelateerd aan voortplanting en nestbouw te observeren.

Inventarisatiemethoden

Gedurende het onderzoek is een combinatie van verschillende methoden toegepast, namelijk:

- ✿ Nest indicatieve waarnemingen: Observaties van nestbouw of transport van voedsel door volwassen huismussen, evenals het waarnemen van bedelende jongen in nesten.
- ✿ Waarneming van broedbiotoop: Waarnemingen van zingende mannetjes, paren bij potentiële nestplaatsen en baltsgedrag.

Tijdens het onderzoek zijn de waarnemingen vastgelegd op gedetailleerde veldkaarten zodat per gebouw inzicht werd verkregen in de exacte nestlocaties. Bovendien zijn waarnemingen van de gierzwaluw meegenomen.

Functionele leefomgeving

Naast het inventariseren van nestplaatsen is ook de functionele leefomgeving in kaart gebracht. Hierbij is gekeken naar foerageerplekken, slaapplekken en drinklocaties. Deze zijn geïdentificeerd door observaties rond zonsopgang en zonsondergang, waarbij huismussen actief zijn. Specifieke elementen zoals struiken, hagen, klimop en kruidenrijke vegetaties zijn daarbij onderzocht.

Aantonen van afwezigheid

De afwezigheid van broedende huismussen kan voldoende aannemelijk worden gemaakt als er gedurende minimaal 1 uur geen waarnemingen zijn verricht die duiden op de aanwezigheid verblijfplaatsen tijdens:

- ✿ Twee gerichte veldbezoeken in de optimale periode 1 april tot en met 15 mei;
- ✿ Gunstige weersomstandigheden (geen regen, geen kou en maximaal windkracht 4);
- ✿ Op geluidsluwe momenten (bijvoorbeeld de zondagmorgen in stedelijk gebied);
- ✿ Op geschikte momenten op de dag wanneer de meeste activiteit is waar te nemen: vaak zijn dit enkele uren na zonsopkomst wanneer de temperatuur is opgelopen;
- ✿ Met een tussenperiode van minimaal 10 dagen.

In Tabel 1 staan de gegevens en weersomstandigheden beschreven van de veldbezoeken.

Tabel 1. Gegevens en weersomstandigheden van de veldbezoeken voor de huismus.

Datum	Starttijd	Eindtijd	Weersomstandigheden	Temperatuur	Windsnelheid
maandag 8 april 2024	06:30	08:00	Bewolkt	12 °C	10km/uur
vrijdag 26 april 2024	06:15	08:00	Bewolkt	6 °C	7km/uur

3.2 Gierzwaluwonderzoek

Het verdiepend onderzoek is uitgevoerd conform het kennisdocument gierzwaluw van Bij12 om de aan- of afwezigheid van de huis te bepalen. Het onderzoek heeft zich gericht op het in kaart brengen van nestlocaties. Hieronder worden de belangrijkste kenmerken van de methodiek beschreven.

Periode van onderzoek

Het onderzoek naar de gierzwaluwen is uitgevoerd tijdens het broedseizoen. De optimale periode hiervoor loopt van 1 juni tot 15 juli, hoewel waarnemingen ook mogelijk zijn van 15 mei tot 15 juli. Buiten deze periode is het vaststellen van nestactiviteiten minder betrouwbaar.

Inventarisatiemethoden

Afhankelijk van de specifieke situatie kunnen verschillende methoden gebruikt worden om de aanwezigheid van nesten of individuen te detecteren. In dit onderzoek zijn de nesten geteld door observatie van invliegende en uitvliegende gierzwaluwen tijdens de meest actieve momenten (vóór zonsondergang).

Aantonen van afwezigheid

De afwezigheid van broedende gierzwaluwen kan voldoende aannemelijk gemaakt worden als er geen waarnemingen zijn verricht die duiden op de aanwezigheid van een nest:

- ✿ Tijdens onderzoek in de periode 1 juni – 15 juli;
- ✿ Door minimaal 3 inventarisatiemomenten waarbij het eerste en laatste moment een tussenliggende periode heeft van minimaal 10 dagen. Het vergt maatwerk om te bepalen of bij grote projecten een hogere onderzoeksinspanning nodig is;
- ✿ Waarvan minimaal één inventarisatie vóór 1 juli wordt uitgevoerd en één inventarisatie na 1 juli (in verband met spreiding tijdens het broedseizoen en het waarnemen van mogelijke nieuwe broedpaartjes);
- ✿ Tijdens een onderzoeksinspanning van 2 uur gedurende 1,5 uur voor zonsondergang tot een half uur na zonsondergang (zodat de laatste voedervluchten meegepakt worden);
- ✿ Tijdens gunstige weersomstandigheden (droog, weinig wind). De trefkans op gierzwaluwen wordt nadelig beïnvloed bij een windkracht hoger dan windkracht 3 en/of bij nat weer.

In Tabel 2 staan de gegevens en weersomstandigheden beschreven van de veldbezoeken.

Tabel 2. Gegevens en weersomstandigheden van de veldbezoeken voor de gierzwaluw.

Datum	Starttijd	Eindtijd	Weersomstandigheden	Temperatuur	Windsnelheid
maandag 3 juni 2024	20:30	22:30	Bewolkt	11	11km/uur
maandag 17 juni 2024	20:30	22:30	Bewolkt	13	14km/uur
dinsdag 16 juli 2024	20:30	22:30	Geen bewolking	15	8km/uur

3.3 Vleermuisonderzoek

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur (2021). Tijdens de veldbezoeken is geïnventariseerd op basis van geluid en zicht. Met een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (Echo Meter Touch 2) werd de echolocatie van vleermuizen hoorbaar gemaakt. Op basis van deze echolocatie kunnen vleermuizen direct op soort worden geïdentificeerd. Daarnaast werd door middel van zichtwaarnemingen bepaald welke functies het gebied voor verschillende vleermuissoorten heeft.

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van verschillende verblijfplaatsen. Het hangt van de soort af wanneer en welk type verblijfplaats ze gebruiken en op welk moment deze gemonitord kunnen worden. Er is onderscheid gemaakt tussen foerageergebieden, vliegroutes en verblijfplaatsen (zoals paar-, zomer- of kraamverblijven). In de kraamperiode (mei tot en met juli) zijn twee veldbezoeken uitgevoerd om naar verblijfplaatsen te zoeken. In de paarperiode (half augustus tot en met september) zijn twee veldbezoeken gedaan om te luisteren naar paarroepen waarmee paarterritoria of paarverblijven kunnen worden vastgesteld. Vanwege slecht weer in september, met veel regen en harde wind, werd een veldbezoek uitgevoerd in oktober onder droge, warme en rustige omstandigheden.

In Tabel 3 staan de gegevens en weersomstandigheden beschreven van de veldbezoeken.

Tabel 3. Gegevens en weersomstandigheden van de veldbezoeken voor de vleermuizen.

Datum	Starttijd	Eindtijd	Weersomstandigheden	Temperatuur	Windsnelheid
vrijdag 26 april 2024	04:15	06:15	Bewolkt	4	7km/uur
zondag 2 juni 2024	22:00	00:00	Bewolkt	13	11km/uur
maandag 15 juli 2024	22:00	00:00	Geen bewolking	14	10km/uur
dinsdag 3 september 2024	21:00	23:00	Motregen	18	10km/uur
dinsdag 8 oktober 2024	20:30	22:30	Droog	15	15km/uur

4. Resultaten

4.1 Huismus

Tijdens het onderzoek zijn er binnen en rondom het plangebied geen huismussen waargenomen. Hierdoor kan geconcludeerd worden dat er in het plangebied geen vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn voor de soort. Daarnaast is er ook geen sprake van een essentieel functioneel leefgebied dat door de huismus wordt gebruikt.

4.2 Gierzwaluw

Tijdens het onderzoek zijn er binnen en rondom het plangebied geen gierzwaluwen waargenomen. Hierdoor kan geconcludeerd worden dat er in het plangebied geen vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn voor de soort. Daarnaast is er ook geen sprake van een essentieel functioneel leefgebied dat door de gierzwaluw wordt gebruikt.

4.3 Vleermuizen

Gedurende de veldbezoeken zijn er twee vleermuissoorten waargenomen met in totaal drie waarnemingen:

- Gewone dwergvleermuis (1 waarneming)
- Ruige dwergvleermuis (2 waarnemingen)

4.3.1 Gewone dwergvleermuis

Tijdens het eerste veldbezoek is er één waarneming gedaan van de gewone dwergvleermuis. Deze waarneming vond plaats tussen pand 2 en 3 waar de vleermuis zich vanuit zuidoostelijke richting kwam aanvliegen. Gezien het belang van deze observatie werd besloten om de loods ten zuidoosten van het plangebied gedurende de avond enkele keren te monitoren. Dit gebeurde om eventuele verdere activiteiten van de vleermuis te kunnen registreren.

Na de eerste waarneming is de gewone dwergvleermuis echter niet meer gedetecteerd wat erop wijst dat er geen significante activiteit was in de omgeving. Hieruit kan worden geconcludeerd dat het waarschijnlijk om een overvliegend individu ging en niet om een vleermuis die zich in het plangebied of de loods vestigde.

Op basis van de veldbezoeken kan worden aangenomen dat het plangebied wordt uitgesloten als verblijfplaats, foerageergebied of essentiële vliegroute voor de gewone dwergvleermuis. Dit betekent dat er geen belangrijke functies voor deze soort aanwezig zijn in het gebied.

4.3.2 Ruige dwergvleermuis

Tijdens de veldbezoeken zijn er in totaal twee waarnemingen gedaan van de ruige dwergvleermuis. Beide waarnemingen vonden plaats aan de noordzijde van het plangebied op de Goejanverwelledijk. Deze vleermuissoort staat bekend om zijn voorkeur voor het verblijven in bomen in plaats van in bebouwing.

Op basis van de twee waarnemingen is besloten om het natuurlijke gebied ten noorden van het plangebied enkele keren mee te nemen tijdens de veldbezoeken. In dit natuurlijke gebied is meer activiteit van de ruige dwergvleermuis vastgesteld waaronder foerageergedrag. Het is echter belangrijk op te merken dat dit natuurlijke gebied zich op een aanzienlijke afstand van het plangebied bevindt. De geplande ingreep zal geen significante invloed hebben op deze locatie.

Op basis van de veldbezoeken kan het plangebied worden uitgesloten van verblijfplaatsen, foerageergebieden en essentiële vliegroutes voor de ruige dwergvleermuis.

5. Conclusie

Uit het uitgevoerde ecologische onderzoek in het plangebied aan de Goejanverwelledijk 56 tot 60 te Gouda kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

1. **Huismus:** Tijdens het onderzoek zijn er geen huismussen waargenomen zowel binnen als rondom het plangebied. Hierdoor kan worden geconcludeerd dat er geen vaste rust- of verblijfplaatsen voor deze soort aanwezig zijn. Tevens is er geen essentieel functioneel leefgebied voor de huismus binnen het plangebied.
2. **Gierzwaluw:** Er zijn geen gierzwaluwen waargenomen in het plangebied. Dit wijst op het ontbreken van vaste rust- of verblijfplaatsen voor deze vogelsoort evenals van een essentieel functioneel leefgebied.
3. **Vleermuizen:** Gedurende de veldbezoeken zijn er twee vleermuissoorten waargenomen: de gewone dwergvleermuis (1 waarneming) en de ruige dwergvleermuis (2 waarnemingen). De waarnemingen van de gewone dwergvleermuis duiden op een overvliegend individu zonder dat er sprake was van een verblijfplaats, foerageergebied of essentiële vliegroute binnen het plangebied. De ruige dwergvleermuis vertoont meer activiteit in het natuurlijke gebied ten noorden van het plangebied maar ook hier geldt dat de geplande ingreep geen significante invloed zal hebben op de soort.

Al met al bevestigt het onderzoek dat het plangebied kan worden uitgesloten als leefgebied voor de huismus, gierzwaluw en de vleermuizen. Dit geeft de ruimte om de geplande sloop en herinrichting van het terrein uit te voeren zonder dat dit gevolgen heeft voor deze vogel- en vleermuissoorten.

6. Literatuur

Bij12 (2023) Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*. Bij12.

Bij12 (2023) Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Bij12.

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J., Canters, K. & Buys, J. (2016) Atlas van Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij. Zeist.

De Jong, J. (2022) QuickScan Wet natuurbescherming Goejanverwelledijk 56 te Gouda. MBH consult B.V.

Dietz, C., Von Helversen O. & Nill, D. (2011) Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noord-West Afrika. Tirion Natuur.

Gegevensautoriteit natuur (2021) Vleermuisprotocol 2021. Zoogdiervereniging. Netwerk Groene Bureaus.

